

Wychodzi codziennie o godz.

3ciej po południu.

Przedpłata wynosi:

MIEJSCOWA kwartalnie	3 zlr. 75 cent.
miesięcznie	1 " 30
Tygodnik Niedzielną kwart.	20
Z przesyłką pocztową:	
w państwie austriackim z	
Tygodnikiem Niedzielnym 5 zlr. — cent.	
do Prus i Kreszy niem. 4 tal. 15 sgr.	
Szwecji i Danii	6
Francji i Anglii	23 franków.
Włoch	25
Belgii i Szwajcarii	18
Turcji i ks. Naddun.	18

Numer pojedynczy kosztuje 8 cent.

Manuskrypta nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują

We Lwowie: Biuro Administracji *Gazety Narodowej* przy ulicy Nowej pod liczbą 291. W Krakowie: Księgarnia *Jezeffa Czecha* w rynku. W Paryżu: na całą Francję Anglię jedynie p. pułkownik *Kaczkowski*, rue du pont de Lodi Nr. 1. We Wiedniu: p. A. Oppel, Wollzeile, 22; tudzież pp. *Haasenstein & Vogler*, Wollzeile 9. W Frankfurcie nad Menem i Hamburgu: pp. *Haasenstein & Vogler*.

OGŁOSZENIA przyjmują się za opłatą 6 cent. od miejsca objętości jednego wiersza drobnym drukiem, oprócz opłaty stemplowej 30 cent. za każdorazowe umieszczenie.

LISTY REKLAMACYJNE nieopieczętowane nie ulegają frankowaniu.

GAZETA NARODOWA.

Oświadczenie emigracji polskiej w sprawie wystawy etnograficznej.

Wiadomo, że przez pewien czas bawili w Paryżu pp. Pałacki i Rieger, znani przewodcy czeskiego narodu. W jakichkolwiek przybyli oni tam zamiarach — i emigracja sama uważała za stosowne nie pomijać sposobności wypowiedzenia im niepodległego polskiego słowa. W tym celu udała się do nich 13. maja o 9tej godz. rano specjalna delegacja, złożona z przedstawicieli trzech pokoleń emigracji polskiej (1831, 1848 i 1863), a zarazem i trzech ziem b. Rzeczypospolitej, t. j. Litwy, Rusi i Korony.

Nie mogąc podać bliższych szczegółów pomienionego spotkania, umieszczamy tu oświadczenie jakie imieniem emigracji złożone było pp. Pałackiemu i Riegerowi.

Oświadczenie to z całą stanowczością zastrzega się przeciw wszelkiej solidarności ze zjazdem moskiewsko-słowiańskim. Występuje bezwarunkowo przeciw łączności Słowian z Moskalami. Wreszcie otwarcie wypowiada, że przechodząc do obozu moskiewskiego, Słowianie zmuszeni byłiby walczyć z Polakami, ponieważ walki, którą ze Wschodem od wieków prowadzimy, prowadzić nie przestaniemy aż do zwycięstwa.

Umiejąc jednakże odróżnić naród od jednostek, a nawet patriotyczne prace pp. Pałackiego i Riegera, od ich nieuczciwej, manifestacyjnej skłonności ku Moskwie, nie mogąc zresztą przypuścić, by naród, co popierał powstanie przeciw Moskwie, dziś miał się rzucić w jej objęcia i zaprzeć się 1000letniej historii i walki o swą indywidualność, oświadczenie nie może również tańc, że dobro Czech zawsze jednako jest drogą dla Polski.

Nie zrywa też ono z narodem czeskim w nadziei, że bolesne doświadczenie, spowodowane już zbyt doniosłym poparciem wystawy etnograficznej, sprowadzi go na drogę prawdy i sprawiedliwości, bez których nie ma przymierza naródów.

Oświadczenie w mowie będące w dosłownym brzmieniu jest następujące:

„Pożądaną jest dla nas sposobność, przy której możemy uczcić naród czeski, w osobach mężów, co wytrwała a dzielna pracą zasłużyli na szczerne imię jego obrońców. Bo jeżeli droga jest Polakowi własna wolność, to niemniej dlań jest droga i wolność drugich a tembardziej pokrewnych narodów. Znaćcie obywatela hasła nasze „za Waszą i naszą wolność.“ Z całą też przyjemnością przychodzimy nam dzisiaj, oddać wyrazy należnego uznania dla was — jako przedstawicieli czeskiego narodu i statecznych obrońców jego praw dziejowych. Wyrazy uznania tego zechciejcie przyjąć jako objaw uczuć polskiego narodu dla czeskiej niezawisłości — przemawiamy bowiem imieniem tej jego części, która jedynie niepodległe słowo podnieść może, która

widzi przed sobą jedną wielką swą Rzeczypospolitą, taką jak ją Bóg i dzieje stworzyli.

W tej to starożytnej Rzeczypospolitej Rusi i Polska, złączone z Litwą wspólnością państwa i potrzeb moralnych wiecznym swym związkiem w olnych z wolnymi i równymi z równymi, dały przykład przymierza, które jedynie podnosić i uszczęśliwiać może narody. Zasadzie jego Polska nigdy się nieprzeniewierzy; trójznamie zaś Archanioła, Orła i Pogoni, widomym jest znakiem, iż po dziś dzień wierna jej zostaje.

„Przypomnieć to w obecnej chwili uważaliśmy za konieczne, witając was bowiem jako obrońców niezawisłości i historycznych praw korony św. Wacława, — pragniemy przemówić do was słów parę, jako do tych, co pod hasłem „słowiańskiej wzajemności“ zdążają na wielką manifestację moskiewską — manifestację, mającą się stać za przeczeciem tych wszystkich zasad, na których jedynie wspiera się mogą przymierza narodów — i które są podstawą i zapewnieniem ich dziejowej indywidualności.

„Etnograficzna wystawa, gdyby nawet podjęta była w czysto naukowych celach — przez rozgłos, jaki jej sama moskiewska prasa nadaje, nabiera znaczenia politycznego. Myślą jej główną i przewodną jest dowiesć światu: że 50 milionów mieszkańców dzisiejszego państwa moskiewskiego, wraz z 30 milionami Słowian, zostającymi pod panowaniem Turcji, Prus i Austrii — stanowi nie już jedno plemię ale jednolity naród słowiański — że ten 80 milionowy naród, zjednoczeniem swem — odpowiedzieć powinien na groźbę zjednoczenia

narodowego Niemiec — że Moskwa winna się stać ogniskiem tego zjednoczenia.

„Taka jest niezawodnie myśl wystawy etnograficznej, gdyż to prawie jednomyślnie powtarzają organa moskiewskie, począwszy od urzędowego *J. de St. Petersburg* a skończywszy na narodowym organie: *Moskwa*. I wy szanowni obywatele, jak wielu waszych rodaków, postanowiliście wziąć udział w tej wystawie. Czyż mamy ztąd wnosić, że przyjmujecie na się solidarność z moskiewskimi historyczno-politycznymi i etnograficznymi wywodami?

„Przemawiamy do zbyt uczonych mężów ażebyśmy mogli się obawiać, że carskich ukazów od dziejów prawdy, a państwa moskiewskiego, od narodów przez nich ujarzmionych — odróżnić byście nie mieli. Przemawiając znowu do ludzi zaonych, przypuszczając nawet nie możemy, by ci co przeciw niemieckiemu przesładowaniu tak dzielnie bronili swój naród — umieją, samowolnie zatracić go chcieli w zjednoczeniu moskiewsko-słowiańskim, które postawione na równi ze zjednoczeniem narodowym Niemiec — i zastaniane mianem, nigdy niebyłej słowiańskiej narodowości, mogłoby tylko powstać na gruzach historycznych indywidualności narodów słowiańskich. Zbyt zresztą krwawo obchodzi Moskwa zwycięstwo ostatniego powstania, podniesionego w imię praw nam należnych, ażebyśmy uwierzyć mogli, że dacie się uwieść jego złudnym podszeptom, lub żebyście zapomnieli, że w tym boju, dzielni synowie czeskiego narodu, krwią własną złożyli protest przeciw moskiewskim pretensjom w Słowiańszczyźnie.

„Czyż wam bowiem nie wiadomo, że w oczach Moskwy, słowo, w ojezycznej mowie powiedziane, karane bywa jak zbrodnia, grożąca bezpieczeństwu i całości państwa? Czyż wam nie wiadomo, że za wyznaczenie wiary ojców przesyłają nas jako pierwszych męczenników chrześcijaństwa? Czyż wam niewiadomo, że na drodze tak zwanego przeobrażenia słowiańskiego ojczyzny naszej, pierwszym krokiem Moskwy jest: rozprzężenie społeczne, jest niewyżeczenie wszystkich instytucyj narodowych, instytucyj, które zdobyte pracą wieków, stanowią chlubę ludzkości całej? Czyż wam niewiadomo, że nie mogąc nas zgnieść przez lat sto, nie mogąc nam wydrzeć pamięci wielkiej przeszłości i świadomości naszego państwa, postanowiła nas wydziedziczyć i wygnać masami, na rodzinnej naszej ziemi osadzić ostatnich wyrzutków społeczeństwa swego? Czyż wam niewiadomo, że w wydziedziczeniu tem, w obmyślanu najbardziej zabójczych środków, współubiegają się nie już eary i Murawiewy, ale i najliberalniejsi przedstawiciele narodu moskiewskiego, jak tego mamy dowód w pamiętnym wystąpieniu politycznego wychodźcy Ogarewa? Czyż wam niewiadomo, że ci, co dzisiaj przygotowują owocę dla „słowiańskich braci“, wczoraj wyprawiali je na cześć Wiszatełów, Katkowskich i ich spółników — ciskali zaś błotem i kamieniami na pędzonych w Sybir obrońców wolności? Czyż wam niewiadomo, że w owacjach tych przyjmowali udział najwyżsi dostojnicy kościoła moskiewskiego, którzy przeciw wam wyjdą zapewne z krzyżem i różką oliwną? Czyż wam niewiadomo, że ten straszny plan dzisiejszego wystąpienia, skreślonym został ręką tego samego Pogodina, który jest głównym twórcą polityczno-etnograficznej wystawy?

„Wszystko to wam wiadomo, jak jest wiadomo światu całemu. Nie wierzymy też podejrzeniem, rzucanym na naród czeski przez prasę niemiecką — jakkolwiek boleśnie, że dla opamiętania nieprzyjaciół waszych, pozornie nawet podawacie możecie dłoń tym, co są ich zbrodni współnikami.

„Jeżeli nie podejrzujemy narodu czeskiego i nie zrywamy z nim — to czemuż czynimy te smutne i okropne przypomnienia? Oto dla tego, że wielu z rodaków waszych jest jeszcze tej dobrej myśli, że tylko moskiewski rząd jest winien zbrodni ucisku i wynarodawiania, — naród zaś, który sam zaprzagnął powitać gości słowiańskich — rządzi się tylko miłością i słowiańskimi instynktami. Nie Panowie!

„Naród! którego Karamziny nawet dobrowolnie carów zabijają! o dwoją ich odzadność uczynienia pokrzywdzonemu narodowi, którego Dzierżawiny piszą ody na cześć krwawego zdobycia Warszawy, którego Puszkiny „nie mogą się gniewać“ na Mikołajów, zadających mordercze razy w serce Słowiańszczyzny, jak Polskę Kollar nazywa, naród, który w tysiące ośm set sześćdziesiątym trzecim roku cały zaprzagnął śmierci naszej i dotąd wola „ukrzyżują“ — naród ten wie co robi, i bez względu na to jaka w nim krew płynie, rządzi się nie-słowiańskimi instynktami. Dopokąd też instynktów tych się nie wyprze, dopokąd nie wyprze się zaborów i zaborczej swej idei — dopóty nie tylko Słowiańszczyzna, ale cały świat cywilizacji widzieć musi w narodzie moskiewskim groźny i nieprzyjajny dla siebie żywioł.

„Mówimy dopóty; widzicie więc, że nie nienawisć przez nas przemawia. Nie chcemy

śmierci jego jak on naszej żąda; dla gwałtów, dziś dokonywanych, nie zaprzeczamy mu przyszości — lecz od wieków, postawieni na kresach europejskiej cywilizacji, siebie i jej bronić chcemy — i dla tego walczyć nie przestaniemy przeciw wszech-ruskim i wszech-słowiańskim usiłowaniom Moskwy. Bo jak w gminie swej zaciera ona indywidualność obywateli, tak w polityce dąży do zatarcia indywidualności i wolności narodowej. Dążności zaś te są tem niebezpieczniejsze, że są pokryte bizantyjską obłudą i fałszem.

„Ostatnią kroplę krwi się z zwyciężonej Polski — a jednocześnie powiada wam, że jest jedyną obroną ciemiężonych Słowian. — Głosi jedność narodową 50 milionów mieszkańców swego państwa, w połowie azjatyckiego pochodzenia, a podnieca różnice między Czechami i Morawą; tam znów między Bośnią, Czarnogórą, Serbią i Krocacją. W imię odrębności i niezawisłości Rusi — pracuje w Polsce nad rozwarciem odwiecznego związku równych z równymi, a jednocześnie zaprzecza jej prawa wszelkiego bytu i zmusza ją do zlania się z sobą, gwoli tylko samozwańczej swej polityki. — Tak znowu dzisiaj woła: (*J. de St. Petersburg*) nie bójcie się wystawy i słowiańskiego obronnego zjednoczenia, a jutro w imię tegoż zjednoczenia rzuci się na ostatki odrębności pojedynczych narodów słowiańskich.

„Powtarzamy więc, walka Polski ze Wschodem nie jest z naszej strony walką ślepej nienawiści — nie! jest to walka dwóch światów, walka wolności, prawdy i sprawiedliwości — z niewolą, fałszem i dzikiem barbarzyństwem. — Ostatnia godzina tej walki z każdym dniem się zbliża. Słowiańszczyźnie pozostaje tylko — stanąć po jednej lub drugiej stronie. My z spokojem wyboru jej czekamy — a w żadnym wypadku nie zwątpimy.

„Moskwa (dziennik) pewna zwycięstwa fałszu i przemocy, powiada:

„Bywały dawniej zjazdy słowiańskie — mianowicie 1848 roku zjazd słowiański w Tra-dzie, ale one nie miały znaczenia, ponieważ myśmy (Moskale) tam nie byli; — nie byli tam reprezentanci tej słowiańskiej gałęzi, która jedynie zachowała swą wolność i utworzyła najpotężniejsze państwo na świecie, któremu Bóg powierzył wielkie zadanie oswo-bodzenia i odrodzenia ujarzmionych braci. Jak tylko się my Słowianie poznamy, tak już przez to samo, imię Słowiańszczyzny stanie w świecie groźnym, doniosłym i szanowanym. I ten to pierwszy zjazd słowiański odbywa się w Moskwie, stolicy narodu moskiewskiego. — Czy to jest bez znaczenia? Nikt tego nie układał... a jednak stało się tak — i inaczej stać się nie mogło: dzieje mają swą loikę...“

„Nie! to nie dzieje, to nie loika dziejów, pisanych wiekowem życiem narodu, ale loika dziejów, układanych wedle ukazów carskich, na których Moskwa wznosiła i wznosi swą prawdziwie groźną potęgę.

„Sejm też słowiański 1848 r. o tyle właśnie miał znaczenie o ile nieobecność moskiewska dozwoliła mu utrzymać się na stanowisku niepodległym słowiańskim, nie państwistycznym. Dla tego to właśnie w pierwszych artykułach swych orzeczeń sejm ten wygłosił: że Moskwa musi zrzec się dokonanego na Polsce zaboru całkowicie i bezwarunkowo. Nie sądzimy też, by ktokolwiek z prawych Słowian zechciał podać rękę Moskwie, jeżeli choć pięć Rzeczypospolitej polskiej zostawać będzie w jej posiadaniu. I oto jest głos niepodległy... którego mocy nie osłabia żadne niewolnicze czy judaszowskie wykrzyki, jakie Moskwa z kraju naszego wydobyć będzie usiłowała, by niemi uzupełnić fałszywy nastrój swego słowiańskiego akordu.

„Głosu tego również nie osłabia żadne transakcyjne oświadczenia, których Moskwa szczerzyć wam nie będzie, dla tego samego, by za udaną przychylnością dla jakiejś nadwiałńskiej części, uzyskać (choćby milczące) poparcie Słowian w zbrodniczym dziele wynarodowienia nad Dźwiną, Wilją i Dnieprem.

„Ponieście więc ten głos niepodległy tam, dokąd zdążacie, a pewni jesteście, że niewiedzi słowiańscy bracia w tyranii przeciw tyranii szukać nie będą obrony. Poznają oni, że tylko przymierza, oparte na prawdzie i sprawiedliwości, mają przed sobą przyszłość i zapewniają zwycięstwo.

„A tak tylko zjazd moskiewsko-słowiański, co się miał stać zarodem śmierci słowiańskich narodów, doprowadzi do odkrycia fałszu i podstępny, i narody te, odpychając od siebie zdradną rękę, zwołują za wami, że tylko łącząc: „swoje ke svemu — neda me se.“

„Moskwie zaś za Polską powtórzają: „Wpierw się rozkrójmy, a potem zbrajajmy.“

*) Swoje ke svemu hasło Pałackiego. Ne dejme se Riegera.

Przegląd polityczny.

Lwów d. 22. maja.

Broszura p. Mroz... „Przed zwołaniem Rady państwa“, powtórzona w głównej swej treści przez dzienniki wiedeńskie *Debatte*, *Presse* i *Fremdenblatt*, niepotrzebnie psuje krew Czechom. *Correspondenz* zapytuje, czy we Lwowie jest jeszcze wielu takich Polaków, jak p. Mroz...? Możemy jej odpowiedzieć, że co do teoryj swoich o bezwzględnej popieraniu ministerstwa i innych, niemniej oryginalnych zdań, wyrażonych w owej broszurze, p. Mroz... sam jeden stoi na placówce.

Wiedeń dnia 21. maja. Dzisiejsza *Gazeta Wiedeńska* ogłasza w swej części urzędowej nazwiska 18 pań węgierskich, które cesarzowa Jej Mość mianowała swojemi damami dworu. Autonomiści z Styrii i Wyższej Austrii odbyli tu przed zebraniem się Rady państwa konferencję, na której postanowili dążyć wszelkimi siłami do uskutecznienia ugody z Węgrami.

Między ministrem sprawiedliwości, hr. Komerssem, a ministrem wojny zaszła temi dniami wymiana not, która nie doprowadziła do żadnego rezultatu. P. Komerss proponował, by ministerstwo wojny, powołując się ideami postępowymi, przychyliło się do zmiany, jakaby należało zaprowadzić w §§. 120 i 121 procedury karnej. Paragrafy te orzekają, że wojskowi bez zezwolenia przełożonej nad nimi władzy nie mogą stawać jako świadkowie w sprawach cywilnych. Zdarza się, że w najważniejszych wypadkach zwierzechność wojskowa odmawia tego pozwolenia, co wpływa bardzo niekorzystnie na bieg procesu. Minister wojny oświadczył, że ze względu na „honor stanu“ nie może się zgodzić na zmianę tych przepisów.

Polemika między *Debatte* a *N. fr. Presse* o finansowe stosunki Pesztu z Wiedniem trwa dalej. *Debatte* wykazuje, jak bezczelnie *N. fr. Presse* fałszuje cyfry i fakta. Tak n. p. doniosła *N. fr. Presse*, że dobro Góddüll kupione dla korony węgierskiej za pieniądze, które wzięto z Wiednia, gdy tymczasem obrocono na ten cel obligacje indemnizacyjne, stanowiące własność korony św. Szczepana z tytułu należących do niej licznych dóbr węgierskich. Rząd winien gminie miasta Pesztu dwa miliony zlr. Gmina potrzebowała pieniędzy, a nie chcąc kłopotać rządu żądaniem spłacenia długu, prosiła go o 4-procentową pożyczkę, którą jej dać obiecano. Fakt ten przekreśliła *N. fr. Presse* i doniosła, że p. Lonyay wziął z kasy wiedeńskiej 2 miliony zlr., pochodzące z podatków krajów niewęgierskich, i pożyczyl je bez procentu gminie peszteńskiej. Nakoniec utrzymywała *N. fr. Presse*, że od 1. stycznia nie odesłano ani centa z Pesztu do Wiednia, a natomiast wzięto tam z Wiednia 12 milionów w ciągu 4 miesięcy. *Debatte* dowodzi autentycznością datami, że w przeciągu tych 4 miesięcy wypłacono z kas węgierskich 5 milionów na utrzymanie wojska, stojącego w Węgrzech, a więc na sprawę wspólną, a oprócz tego wysłano do Wiednia 9 milionów zlr. Natomiast wzięto z Wiednia 5 milionów banknotami, na pokrycie niedoboru, tak, jak i w niewęgierskich krajach pokryto niedobór przy pomocy prasy banknotowej. Węgrzy powiadają, że prasa ta jest wspólnym źródłem dochodu (!) — a jeżeli *N. fr. Presse* nie chce, by tak było, to niech się postara, by rajchsrat na piśmie uwolnił Węgrów od brania udziału w dobrodziejstwach tej prasy, bo to uwolni ich oraz od obowiązku spłacenia tej części długu publicznego, która przypada na Węgry.

Wszystkie dzienniki wiedeńskie, osobliwie centralistyczne, cieszą się bardzo, że Izba deputowanych Rady państwa nie przedstawia widoku już tak wielkiej liczby próżnych krzesel, bo oddalono siedzenia, które niegdyś daremnie czekały na Węgrów i Kroatów. Konstatują także, że falanga ruteńska zredukowana jest do niespodzianego minimum.

Delegacja polska wystąpiła przy otwarciu Rady państwa w stroju narodowym. Dr. Ziemialkowski zwrócił na siebie uwagę sprawodawców niemieckich. *Fremdenblatt* pisze o nim: „Dr. Ziemialkowski jest jedną z najwięcej zajmujących osobistości nowej Rady państwa. W bladej, poważnej jego twarzy, której wyraz świadczy o stanowczości jego charakteru, odbija się cała historia walk, które stronnictwo liberalne musiało staczać od tylu lat, a niejedną z jego rysów przypomina nam dzieje polskiego narodu.“

Program centralistów, sformułowany na zgromadzeniu deputowanych d. 18. b. m. przez p. Pratobeverę, jest następujący: 1) „Życzą sobie“ ugody z Węgrami, ale elaborat Deaka o sprawach wspólnych uważają za niemożliwy do przyjęcia i chcą, by sprawy wspólne załatwiane były nie przez delegacje, ale we wspólnym parlamencie. 2) W parlamencie tym liczba zastępców krajów węgierskich i niewęgierskich ma stosować się do obszaru, ludności i siły podatkowej tych krajów. 3) Prawa Czechów, Polaków i Słowienców mają znaleźć taką samą miarę uznania, jak prawa Kroatów i Siedmiogrodzian. (Punkt dość niejasny.) 4) Usunięciem ma być postanowienie, że korona rozstrzyga we

wszystkich przypadkach, w którychby się reprezentanci obydwóch części monarchii porozumieć nie mogli.

Posłowie niemieccy z Czech zgrupowali się d. 20. bm. popołudniu w dawnym arsenał, i postanowili zawrzeć klub poselski. W tym celu zaproszono wszystkich innych posłów do udziału w drugim zgromadzeniu, które miało się odbyć nazajutrz. — Niemcy z Morawy zgrupowali się tam również, ale nie o jednej godzinie.

Dziś (21. maja) zgromadzili się deputowani różnych odcieni w arsenał, by się porozumieć co do wspólnego programu. Proponowano następujące punkta jako podstawę tej zgody: 1) Restytucja ustaw węgierskich ma być uważana jako fakt dokonany. 2) Przy rozważaniu wyników z tego kwestyj finansowych i ekonomicznych należy warować interesa i prawa ludów, reprezentowanych w Radzie państwa, a co do sposobu rozważania tych kwestyj, zostawić tej Radzie do rozstrzygnięcia, czy zechce do uskutecznić za pośrednictwem wybranych do tego deputacji z obydwóch połów monarchii, czy inaczej. 3) Przedewszystkiem należy uzyskać także rękojmię konstytucyjną dla niemieckich krajów, jakie posiadają Węgry.

Oprócz zatwardziały centralistów starej daty, sprzeciwiając się takiemu programowi niemieccy deputowani z Czech i Morawii, którzy w liczbie 34 stanowią osobną frakcję pod przewodnictwem Herbsta. Niezadowoleni z ugody z Węgrami, kładą oni główny nacisk na utrudniające ją finansowe kwestje i robią się reprezentantami kupieckich interesów przedlitawskich. *Wanderer* robi uwagę, że w razie porozumienia się autonomistów z Polakami, antidualistyczne, a raczej anti-węgierskie stronnictwo to pozostanie w większości.

Zaprowadzone właśnie przez rząd węgierski dla spraw prasowych sądy przysięgłych będą mieć swoje siedziby w Peszcie, Güns, Steinamanger, Preszowie i Debreczynie.

Zagrzeb d. 20. maja. Sejm kroacki postanowił dziś, by deputacja, złożona z pp. dr. Soboticsa i dr. Schrama wręczyła Najj. Panu adres, zawierający odpowiedź na przedłożenie królewskie z d. 23. kwietnia rb.

Następnie wszczęły się rozprawy nad tem, czy sejm może reskrypt królewski, dotyczący się prawa o nietykalności posłów, uważać jako sankcję tego prawa. Unionista Stojanovich wypowiedział zdanie, że sejm był terroryzowany, i że artykuł o nietykalności posłów nie ma właściwej mocy obowiązującej, bo tylko koronowany król może sankcjonować ustawy. Sejm uchwalił jednak, że reskrypt królewski ma być uważany jako sankcja. Przyjęto na tem posiedzeniu także ułożone przez komisję adresową, a wyśtosowane do Najj. Pana przedstawienie, zawierające prośbę o pokrycie niedoboru w budżecie południowo-słowiańskiej akademii z funduszu szkolnego.

W dzienniku zagrzebskim *Narodne Novine* umieścił unionista baron Hellenbach artykuł, rzucający ciekawe światło na skład sejmu chorwackiego. Unioniści mają w nim prawie połowę głosów; druga połowa, o kilka ledwie głosów licniejsza, a nazywana zwykle „stronnictwem narodowym“ składa się z części z biurokratów najczystszej, przedkonstytucyjnej wody igływołów, alegających wpływom, których źródła szukać należy poza granicami kraju, a nawet monarchii. Br. Hellenbach wykazuje, że krzyki na terroryzowanie sejmu ze strony rządu w duchu unionistycznym, są niesłuszne, i że stronnictwo, utrudniające urodę z Węgrami, zawdzięcza powodzenie swoich planów jedynie tylko głosom wysokich urzędników, którzy mają głosy wirylne w sejmie. Gdy mianowanie lub usunięcie tych urzędników zależy od rządu, więc możnaby raczej powiedzieć, iż rząd nie usuwając ich, wspierał stronnictwo, przeciwnie unii z Węgrami.

Berlin d. 20. maja. Następca tronu z powodu zastąpienia odłożył wyjazd swój do Paryża. *Kreuztg.* donosi, że król pruski dopiero d. 3. czerwca wyjedzie do Paryża, i to podobno z carem, który dnia 1. czerwca przybywa do Berlina.

Paryż d. 20. maja. Rząd francuzki zaprosił wszystkie inne rządy na międzynarodową konferencję monetarną, która ma się odbyć w Paryżu d. 17. czerwca r. b. Anglia, Austria, Szwajcarya, Holandia, Hiszpania, Portugalia i Zjednoczone Stany obiecały już wysłać w tym celu swoich pełnomocników.

Londyn d. 20. maja. Nadeszły tu już ratyfikacje traktatu londyńskiego, podpisane przez monarchów Francji, Prus, Holandji i Moskwy. Austria, Włochy i Belgia nadeszły je temi dniami. Konferencja zbierze się we środę lub czwartek dla dopełnienia ostatniej formalności, tj. dla wymiany tych ratyfikacji.

Florencja d. 20. maja. *Gazetta di Torino* zapewnia, że rząd cofnie wniosek swój, dotyczący się dóbr kościelnych. Ma on uleść zmianom i będzie potem dopiero przedłożony Izbie.

Ukazem carskim z d. 29. marca umocowano gubernatorów na Litwie do obsadzenia posad marszałków powiatowych, niegdys wybieralnych z grona obywateli, z pomiędzy mieszkanców pochodzenia niepolskiego; naczelnik wojenny Litwy ma również mianować Moskali prezesami zjazdów sądów polubownych.

Służba policyjna w Warszawie otrzymała zmienione mundury, aby się zrównała ze służbą miast moskiewskich.

Korespondencja Gazety Narodowej.

Wiedeń dnia 20. maja.

Otwarcie Rady państwa nastąpiło dzisiaj, w sposób mało praktykowany w innych konstytucyjnych krajach. Mowa tronowa i uroczyste otwarcie nastąpią dopiero w środe.

Na nabożeństwie w kościele św. Szczepana było wielu dostojników, lecz bardzo mało posłów do Rady państwa. Polscy posłowie znajdowali się w niewielkiej liczbie, po większej części w kontnszach. Cesarz nie przybył na nabożeństwo. Z rodziny cesarskiej, tylko arcyksiążę Rainer, o ile wiem, był obecny.

Charakterystycznym jest, że wszyscy oficerowie garnizonu i sztabu otrzymali polecenie znajdowania się na nabożeństwie. Dla tego też na tej uroczystości kościelno konstytucyjnej mundury wojskowe przeważały.

O godzinie 10. z rana rozpoczęło się nabożeństwo. O 12tej w południe nastąpiło otwarcie Rady, czyli jak słusznie nazwać można, przygotowanie do otwarcia w obu Izbach, w Izbie panów i w Izbie deputowanych. I tu i tam mianowanych prezesów i wiceprezesów przedstawiał członkom Izb br. Beust. W skutek tego posiedzenie Izby poselskiej rozpoczęło się o 20 minut później.

Ministrowie podzielili się między obie Izby. W Izbie panów siedzieli na ławach ministerjalnych fmp. John i p. Komers, w Izbie deputowanych br. Beust, hr. Becke i hr. Taaffe.

Po przedstawieniu prezesów, w obu Izbach, zabrali ci panowie głos, jak z porządku rzeczy wypadło. Mowa ks. Auersperga była silniejszą od mowy, mianej w Izbie deputowanych. Silniejszą, w sensie centralistyczno-niemieckim. Ks. Auersperg, ostro potępwszy czasy ostatnie, wierzy że obecna Rada państwa położy nowe podstawy dla przyszłości Austrii, których rozwój umniejszają ból; patriota austriacki musi rozdzielać serca swoje.

Mowa dr. Giskry w Izbie poselskiej, o wiele więcej była rezzerwana. Tylko potępienie epoki zasystowania, potępienie z punktu teoretycznego, doktorsko-prawnego, było bardzo silne i głośno wywołało oklaski. W mowie dr. Giskry znalazło miejsce i równouprawienie narodowości, obok równouprawienia wyznań, i t. podobnych ogólników. Sprawa węgierska również była wspomniana, lecz w sposób tak ogólny, że trudno ze wzmianki domyśleć by się można było osobistych nawet przekonań w tej sprawie szanownego prezesa Izby deputowanych. Porozumienie z Węgrami wspomniane w ogóle, jako fakt szczęśliwy, lecz sama jedna wzmianka o finansach wystarczyła już, aby usposobienie mowy dla szczęśliwego faktu poddać w wątpliwość. Mowa prezesa, której większą połowę zajęła krytyka przeszłości, kilkakrotnie przerywana była oklaskami.

Jako komentarz do wzmianki o równouprawieniu narodowości, uważać trzeba nowy zwyczaj, dziś przez biuro prezydyjne zaprowadzony. Przyrzeczenie poselskie odczytanem zostało we wszystkich językach monarchii austriackiej i we wszystkich językach odpowiadali posłowie swoje „przyrzekam.“

Nasi deputowani wyglądają wśród Izby, jak jest w rzeczywistości, odosobnieni. Skrajna prawica, którą obsiedli, czeska luka jest oddzielona od całości Izby. Oby ten fakt, przypadkowy i zewnętrzny, wpłynął na tem dzielniejsze przejście się swoim stanowiskiem, zaprawdę odosobnieniem, a jednak tyle ważnem!

Trzech posłów galicyjskich oderwało się od całości i poszli reprezentować w ostatniej ławie prawego centrum swoją odrębność od interesów prowincji; są to, jeżeli ich wymieniać potrzeba, ks. Guszalewicz, Bodnar i Monasterski. W ostatniej chwili przed rozpoczęciem posiedzenia, widzieliśmy jednego z posłów naszych zbliżającego się do owych trzech dyssydentów. Zdawał się ich namawiać do porzucenia zgubnej drogi, zapewne w imię prowincjonalnej całości. Namowa bezskuteczna została, a po odejściu posła ks. Guszalewicz starał się dwóm swoim skonfundowanym towarzyszom wytłumaczyć konieczność wytrwania na separatystycznej drodze, a zajęcie odrębnego miejsca przedstawie jako tryumf.

W każdym razie, obecnie chłopci mazurscy jedną całość z reprezentantami Galicji stanowią, a przyrzeczenie poselskie w języku ruskim, z tych samych ławek co i w języku polskim się odbywało.

Hr. Alfred Potocki i ks. Konstanty Czartoryski, zajęli miejsca w Izbie panów. Słyszałem martwiących się stratą tych dwóch głosów dla nas. Mnie się jednak wydaje, że tą razą nie na liczbie głosów zależy, lecz głównie na jednolitem, zgodnem zachowaniu się, na występowaniu wszędzie i zawsze jako solidarna całość, niezem nie dająca się rozzerwać. Całość imponuje swoją siłą i znaczeniem; na liczbie głosów nie wiele zyskać możemy. Nie przeszkadza to, abym wraz z innymi nie miał żalować straconych głosów ks. Czartoryskiego i hr. Potockiego.

Nie podlega wątpliwości, że posłowie nasi postępować będą solidarnie, lecz zią to jest wróżba, że kwestja ta mogła być nawet wśród posłów dyskutowaną. Postępować będą solidarnie, bo to leży w naturze rzeczy, lecz obawiam się, czy dosyć powszechnie przejęto się przekonaniem, że ta razą posłowie nasi nie tylko Galicję, lecz Polskę mają reprezentować we Wiedniu, wobec rządu i wobec austriackiej reprezentacji. Na teraz więc wszelka wątpliwość co do solidarności jest niedopuszczalna.

Obawiam się zaś z następującego powodu. Wczoraj ukonstytuowało się koło polskie. Po wyborze prezydującego (Ziemiałkowski), wiceprezydującego (Czajkowski) i sekretarzy (Wyrobek i Sawczyński) i prowizorycznem przyjęciu dawnego regulaminu, wszczęły się rozprawy nad solidarnością i uchwalonem zostało, że posłowie każdemu przysługujące prawo złożenia mandatu, gdyby się obowiązkowi solidarności poddać nie chcieli. Rzecz sama z siebie arcyślusna, boć inaczej solidarność byłaby powrozem na szyję zarzuconym, a nie męską siłą narodu. Lecz o ile rzecz ta słusna, o tyle i naturalna. Słusznie więc rodzi się pytanie, dla czego podniesiono tę kwestję, dla czego przy dzisiejszych właśnie okolicznościach uznano za potrzebne ją roztrząsać. Czyżby istniały jakie obawy? Czy posłowie nasi stając dziś wobec jednakowego zadania, nie zapo-

mnieli swoich dawnych różnic w przekonaniach i walk domowych?... Być może.

Wybór prezydującego nie wypadł jednomyślnie, jak o tem stara *Presse* donosi. P. Ziemiałkowski utrzymał się większością głosów, a że współzawodnicy jego tak mało mieli głosów, to przypisać wypada tej głównie okoliczności, że wielu obecnych nie było najzupełniej ani do obrad ani do wyborów przygotowanych, byli wprost z drogi. Ztąd rozstrzeżenie się głosów między współzawodnikami p. Ziemiałkowskiego (hr. Wodzicki Henr. i p. Krzeczunowicz), ztąd i większość zdobyta dla przewodniczącego bardziej uznana powagą jego imienia niż gruntownem przekonaniem głosujących. W każdym razie, dziś panem pozycji w kołach naszych p. Ziemiałkowski, od niego więc w znacznej części zależać będzie zachowanie się polskiej delegacji! Chwile są bardzo ważne.

Kronika.

— **Przewrotność Gazety Narodowej.** Czytelnicy nasi czytali artykuły nasze przeciw pomysłowi federacji słowiańskiej w Austrii, protegowanemu i przez *Dziennik Literacki*, a przemawiające za federacją historyczno-politycznych indywidualności w Austrii. Otóż polityk *Dziennik Literacki* oświadcza teraz, iż to tylko przewrotność *Gazety Narodowej* podsunęła mu myśl zupełnie mu obcą. Wszak on popierając tak gorliwie utworzenie federacji słowiańskiej w Austrii, nie innego miał na myśli, jak tylko federację historyczno-politycznych indywidualności w Austrii!

Cóż począć z takim politykiem, u którego federacja historyczno-politycznych indywidualności w Austrii, a federacja słowiańska w Austrii, jest jedno i to samo. Właściwie zaś za jedno i to samo je ogłasza dla tego, aby pod tą zasłoną wycofać się mógł z nieudanych swych pomysłów. W ten sposób chce się wyprzeć jednej niedorzeczności, wpada w drugą jeszcze większą, sądząc, że czytelnicy jego na tem się nie poznają. Lecz dla czego dla pokrycia swej rejterady fatalnej, rzuca się na *Gazetę Narodową*, iż to tylko przewrotność jej podsunęła mu myśl federacji słowiańskiej, bo on pisząc za federacją słowiańską, popierał tem federację historyczno-politycznych indywidualności?

Należy to do szlachetnej taktyki polityka *Dziennika Literackiego*. Zresztą uderzyć się w pierś, przyznać do błędu, dostępne jawnie od idei federacji słowiańskiej, a przejść otwarcie do idei federacji historyczno-politycznych indywidualności, byłoby dla polityka, który ciągle chęłpi się stałością i wytrwałością w raz powziętych przekonaniach i zasadach, bardzo drażliwą osobliwie rzeczą. Lepiej więc dalej bałamuć czytelników i naród, niż ubliżyć samemu sobie, przyznaniem się jawnie do błędu i narażeniem się na zarzut niestałości w zasadach i niekonsekwencji w polityce, a co najboleśniejsze na zarzut płytkości niesłychanej pojęć. Więc lepiej zeskamoto wać dwie przeciwne ideje, a dla zatarcia śladów eskamotowania, błotem rzucić na przeciwnika. Udaje się to w prywatnem życiu, dla czegoż nie ma się udać i w *Dzienniku Literackim*?

— **Posiedzenie Rady miejskiej** odbędzie się dzisiaj dnia 23. maja b. r. o godz. 6. wieczorem w sali ratuszowej.

Na porządku dziennym: 1) Dalszy ciąg rozprawy nad propozycją Stowarzyszenia sadowniczo-ogrodniczego; sprawozd. radny p. Wild. 2) Oferty przedsiębiorców robót ziemianinich: sprawozd. radny p. Zaak. 3) Wypłata należności za wozy, dostarczone dla straży ogniowej: sprawozd. radny p. Maniecki. 4) Zapis Józefa Czajkowskiego na rzecz zakładu św. Łazarza; sprawozd. radny p. Iskierski. 5) Prośba ks. Dominika Mayera o przyjęcie do gminy: sprawozd. radny p. Patraszewski. 6) Wypłata należności za restaurację kościoła i budynków parafialnych w Malechowie; spraw. radny p. Żółkiewski. 7) Wniosek w sprawie rzeźni miejskiej; sprawozd. radny p. Popowicz. 8) Sprawozdanie sekcji V. w przedmiocie nadetatowych dyurnistów w magistratu; sprawozd. radny p. dr. Jul. Kolischer. 9) Podanie Izby gieldowej o wyznaczenie rocznego zasiłku na rzecz gieldy; sprawozd. radny p. Wild. 10) Prośba o uwolnienie od hipoteki gruntów dóbr Borusowa pod koleją czerniowiecką; sprawozd. radny p. dr. Czernyński. 11) Oferty na dostarczenie obuwia dla sierot umieszczonych w zakładzie; sprawozd. radny p. Międzyński.

— **W szkole rolniczej czernichowskiej** odbędzie się dnia 6. czerwca rb. egzamin popisowy roczny wszystkich czterech oddziałów. I w tym roku ci uczniowie, którzy ukończyli całokształt czteroletni kurs nauk w tej szkole, udać się mają na praktykę gospodarską roczną, jaka dla uzupełnienia ich wykształcenia statumem jest przepisana. Z dniem 1. lipca rb. rozpoczyna się zaś nowy kurs nauk w tym zakładzie.

Nowo przyjętych uczniów w r. b. do oddziału Igo może być 12, o co należy się najpóźniej do 10. czerwca br. zgłosić do komitetu Towarzystwa rolniczego w Krakowie, wedle ogłoszonych w tym celu warunków, zamieszczonych w inseratach naszego dziennika.

— **Gmina Duliby**, w Czortkowskiem, nadesłała nam następujące pismo, opatrzone pieczęcią gminną:

„Szanowna redakcjo! Nieszczęście, które gminę Duliby dnia 15go b. m. nawidziło, opisać trudno, — pięćdziesiąt dwie zagrod i szkółka do szczytu zgorzały, a i mnóstwo bydła, owiec i drobiu padło pastwą plomieni — dosć powiedzieć, że przybliżające obliczone szkody wynoszą 16.000 złr. w. a. Pomimo energicznej i poświęcającej się pomocy naczelnika gminy dulibskiej, Wgo Witolda Wolańskiego, tegoż rządy, pana Kazimierza Tynieckiego, wraz z swoimi domownikami, niepodobieństwem było rozpassany żywioł powstrzymać. Lecz kogo Bóg kocha, tego i nawidza, — a to tem bardziej ntwierdza, że skoro, nim ogień zupełnie przytłumiono, tego samego dnia w wieczór pospieszył z pomocą nasz naczelnik, dzięciu, Wny Witold Wolański, wraz z swoim bratem, W. Władysławem Wolańskim, z znakomitemi ofiary w zbożu, pieniądzech i budulcu, a oprócz tego wszystkie rodziny, pożarem dotknięte, otrzymują z dworu Wgo Witolda Wolańskiego chleb i pożywienie. Chndoba pogorzelałów karmiona jest paszą skarbową i umieszczona w stajniach dworskich.

Nie mogąc w inny sposób okazać wdzięczności łaskawym dobrodziejom w ogóle, którzy nam z pomocą zdążyli, a osobliwie naszemu naczelnikowi i dziedzicowi, Wmu Witoldowi Wolańskiemu, prosimy szanowną

redakcję o umieszczenie tej publicznej podziękii, aby i inne gminy wiedziały, że łączenie się z dworem nie uszczerbek, lecz korzyść przynosi. Światły i szlachetny naczelnik, oprócz swej osobistej pomocy, wskaże i drogę, którą pójść nie na zgubę, lecz na dobrą.

Jeszcze raz dzięki Ci, szlachetny mężu, a to, co Ci ludzie nie odwdzięczą — Bóg wynagrodzi.

Przyjm oraz szanowny pan redaktorze podziękowanie za wiadomości, w *Tygodniku niedzielnym* podawane, a przez nas z przyjemnością czytane.

Duliby dnia 19. maja 1867.

Jedrej Blicharski, zastępca naczelnika. Marcin Kulczyk, asesor. Kazimierz Samborski, radny. Jan Bielak, radny. Kazimierz Kurycjański, nauczyciel i pisarz.

— Do podanej wczoraj wiadomości o skardze właścian z Przystani na swego parocha, księdza Józefa Haszceycza, otrzymujemy z zupełnie wiarygodnego źródła następujące objaśnienie:

Zostający chwilowo bez służby leśniczy w Przystani, p. Osiańczak, prosił księdza Haszceycza, aby mu przechował niektóre ruchomości, dopóki sobie miejsca nie znajdzie. Powodując się obowiązkiem ludzkości ksiądz Haszceycze chętnie na to przystał, i sam dał panu O. furę po rzeczy. Było to dnia 17. bm., rzeczy zwieziono na dziedziniec plebanii, gdy nagle wodzący rej w Przystani Denis Matwisów, radny gminy, wpada na plebanie, wołając: „Tu nie winno sprowadzować się nykomu do bromadzkiego budynki“, poczem z niczem odprawiony, poszedł do karczmy, gdzie wykrzykiwał przed tłumem ludu: „My majem prawo i księdza wykiemy.“

To nieludzkie i grubiańskie postępowanie Denisa Matwisowa, targającego się na własność i cześć kapłańską, dało powód księdzu Haszceyczowi, że w cerkwi miał kazać o obowiązkach ludzkości, o stanowisku księdza jako pośrednika między ludźmi, o prawach gminy według nowej ustawy, która nadaje urzędom gminnym pewne prawa policyjne, ale nie sądowe; przyzem, chociaż nie po imieniu, wytknął i owego Denisa M. Ksiądz Haszceycze powiedział przytem, że kiedy jego perswazje nie pomagają, poda wszystko do publicznej wiadomości. Ztąd złość do księdza H., a gdy tenże w interesach familijnych na kilka dni wyjechał, myślano, że jedzie do Lwowa ze skargą, Denis M. więc uwinął się, i przyprowadził ową skargę i deputację do skutku.

Gmina Przystani słynie niestety w okolicy z nierządu w swoim prowadzeniu się, co ksiądz Haszceycze często karcił według swojej powinności. Nierząd tej gminy był już nawet w *Tygodniku Niedzielnym* opisany. Do rady gminnej wybrano tam przeważnie ludzi, lubiących się procesować, zuchwałych, a rej wodzi właśnie ów Denis Matwisów, który jest zarozumiały z tego, że umie trochę czytać i pisać. Przybrał on sobie swego kuma, Franca Wolfa, kolonistę, kowala, który mieszkając koło karczmy, często do niej zachodzi, pytając się: „Nema sprawa — zle, zle; ne bude mohorycz pył, a popołudniu bude sprawa dorozsza“ nie oszczędzając przytem i osoby proboszcza.

Zeszłego miesiąca gmina miała z nakazu władzy własnym kosztem dać plot w około ogrodu proboszcza. Właścicielka Przystani, znana z swej łaskawości i dobrobożności, pani Niezabitowska, dała chrust swój własny, dbając o dobro cerkwi i przychylna osobie ks. Haszceycza; a gmina wprawdzie z tego chrustu plot wystawiła, ale za to chrust stary, będący własnością prywatną proboszcza, porwała z łęgów, w bagno wrzuciła i ziemią przysypała, wołając: „My tu majem riadyty; tu wsio bromadzkie.“

Dałaby się spisać cała litania gorszych jeszcze gwałtów i nadużyć. Smutna rzecz, że imię dbałego o dobro swoich owieczek pastora, zostało ową skargą niesłuszną sponiewierane, ale da ona przynajmniej władzom powód, wglądnięcia bliżej w postępowanie gminy Przystani i odebrania urzęd obecną starszyznę, a postawienia naczelnika gminy, od niej zupełnie niezawistego — jak to się już zdarzało.

Ostatnie wiadomości.

W osobnym dodatku podaliśmy wczoraj telegrafowaną nam treść i głównejsze następny mowy tronowej, mianej wczoraj przy zagajeniu Rady państwa austriackiej. Dzisiaj podajemy tę mowę w dosłownem brzmieniu.

„Szanowni panowie obu Izby Rady państwa! „Z radościem zadowolaniem widzę Radę państwa znowu około Mnie zebraną.

„Idąc za Moim głosem, wezwane do tego królestwa i kraje wysłały swych posłów, a Ja oczekuję z pewnością od ich patriotycznego współdziałania nowych rękojmi dla pomyślności państwa i wszystkich krajów, które opatrność Mojemu berlu powierzyła.

„Co przyrzekłem, gdy po raz pierwszy na tem miejscu witałem Radę państwa, to pozostało niezmiennie celem Moich usiowań. Ustanowienie konstytucyjnych urzędów na ubezpieczenie podstawie było tem, co niewzruszenie zachowaniem na oku.

„Właśnie tego celu nie można było osiągnąć bez uzyskania zgodności między starszem prawem konstytucyjnym mojego królestwa Węgier a nadanemi Moim dyplomem z 20. października 1860 i moim patentem z dnia 26 lutego 1861 zasadniczymi ustawami, czego szczerze uznanie ze strony tego królestwa, może jedynie reszcie królestw i krajów być rękojmią tak szczerego łączenia się tego królestwa z państwem, jak i dla nich samych rękojmią nieprzeszkodzonego niezem dalszego używania nadanych temi ustawami zasadniczymi praw i swobód i tychże dalszego rozwoju, odpowiedniego czasowi.

„Cieżkie ciosy losu, które dotknęły państwo, były jeszcze jednym dobitnem upomnieniem, aby tej konieczności zadoseć uczynić.

„Moje usiowania nie były daremne.

„Zawarto układ, zadowolający dla krajów Mojej korony węgierskiej, który ubezpiecza ich wspólną należność do całości monarchii, wewnętrzny pokój państwa, i tegoż stanowisko mo-carstwowe na zewnątrz.

„Tuszę sobie, że Rada państwa temu układowi nie odmówi swego przyzwolenia, a nieuprzedzone rozważenie wszystkich odnośnych stonkunków usunie z jej łona obawy, któreby mnie mocno smuciły, gdybym nie żywił przekonania,

że szczerza wola ze wszystkich stron, nowe przeobrażenie rzeczy uczyni pomyślnem.

Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość upominają do skrzętnego przyłożenia ręki ku wykończeniu rozpoczętego dzieła. Rada państwa — spodziewam się tego po patriotycznym jej duchu — nie uzna godnym siebie, wobec napierających okoliczności czasu, usuwać się od sprawy rychłego uporządkowania naszych stosunków państwowych na danej podstawie, a natomiast dążyć do celu, za którym goniąc podaremnie, otrzymaliby się tylko nowe doświadczenia, ale żadnych powodzeń. Rada państwa — oczekuje tego po jej sprawiedliwości — nie zapozna o wartości korzyści, które już się uczuły dala na obranej przezemnie drodze dla stanowiska Austrii w reszty państw europejskich.

Rada państwa — i za to też ręczy mi doświadczenia jej rozsądka — nie zapozna wreszcie, jako nowy porządek rzeczy, otaczając konstytucyjną prawę i wolność Moich krajów konstytucyjnej nowymi nie do obalenia gwarancjami, musi za sobą pociągnąć konieczność równą pewność dla reszty królestw i krajów.

Żywność jednak warunkiem urzędujących w tym nadziei jest umocnienie ustaw zasadniczych z dnia 20. października 1860 roku i dnia 26. lutego 1861 roku w krajach, których reprezentanci ponownie są zgromadzeni. Dla tego też było bezwarunkowe obwołanie Rady państwa dalszym przykazaniem konieczności.

Ale tak jak obca Mi była myśl, dążenia do uszczuplenia pojedynczym królestwom i krajom praw, im przysługujących: tak też zamiarem jest Moim, użyć w drodze układu z Radą państwa wszelkiego rozszerzenia autonomii, któreby życzeniem ich odpowiadała, a bez narażenia ogółu monarchii przynależne być mogło.

Przedewszystkiem więc, ze względu na ugodę z reprezentacją Węgier ułożoną, o ile takowa spraw wspólnych dotyczy, będą przedłożone do przyjęcia okazujące się koniecznymi zmiany Mego patentu z d. 26. lutego 1861, wraz z ustawą o odpowiedzialności ministrów, i odpowiadającą im wywodom konstytucyjnym modyfikacją paragrafu 13.

Zatem pójdą dalsze wnioski do ustaw, a szczególnie te, które w Moim postanowieniu z d. 4. lutego b. r., sejmom krajowym swego czasu były przyrzeczone.

Sprawy finansowe będą wymagały szczególniej bacznego i konstytucyjnego współdziałania.

W przedmiocie przedsięwziętych od czasu ostatniej kadencji szczególnych środków finansowych, które z powodu wybuchu nieszczęsnej wojny stały się niezbędną koniecznością, przedłożone są panom będącym w komisji.

O potrzebach na rok bieżący pomyślano już w zaspakajający sposób, tak, że Rada państwa, nie zajęta wymaganiami i kłopotami obecnej chwili, będzie mogła poświęcić się rozwiązaniu wielkich i trwałych zadań finansowych, które na nią spadają z powodu mającej nastąpić ugody z krajami mojej korony węgierskiej. Głównym zadaniem będzie przytem, starać się, by żadna część nie mogła się uskarżać na nie-stosowne obciążenie.

Szanowni panowie obu Izb Rady państwa! Dziś gdy mamy położyć fundament do dzieła pokoju i zgody, rzucmy zasłonę zapomnienia na niedawną przeszłość, która państwu zadała głębokie rany. Biermy do serca nauki, które ona nam zostawiła, ale w niezłomnym mężwie czerpmy siłę i wolę do przywrócenia monarchii pokoju i pomyślności wewnątrz, znaczenia i po tęgą na zewnątrz.

Poreczą Mi to wierność Moich ludów, stwierdzona w dniach największego udręczenia. Nie ukryta myśl odwetu niech kieruje naszymi krokami, ale szlachetniejsze zadowolenie niech będzie naszym udziałem, skoro nam się powiedzie, budując i tworząc, zamienić niechęć i nieprzyjaźń w szacunek i przychylność. Wówczas narody Austrii, do którego kolwiek plemienia one należą i którymkolwiek mówią językiem, zgromadzą się około chorągwi cesarskiej i z radośnym sercem zaufają słowom Mojego przodka, że Austria pod opieką Najwyższego trwać i kwitnąć będzie w najpóźniejsze czasy. Wiedeń d. 22. maja 1867.

Lwów dnia 23. maja.

Myśl państwowa wystawy etnograficznej i dążność państwowa niektórych podróżników słowiańskich już bardzo jasno i otwarcie objawiła się na bankiecie, który klub moskiewski dał dla „słowiańskich gości.“ Oto co pisze Dziennik warszawski:

Doktor Polit, serb, zyskał w publiczności szczególne współczucie, przez rozwój myśli, że naródowość ruska z czasem stanie się wszechsłowiańska, a państwo Liwczak, wydawca Strachowca i Złoty Gramoz sprawił na słuchaczy wrażenie przez wyrażony wyrost o konieczności poddania prywatnych interesów słowiańskich interesom ogólnym.

Cóż na takie mowy pomyśleli sobie Czesi, bankietujący w Warszawie? Co przedewszystkiem ich swego języka i swej narodowości czeskiej, aby narodość ruska mogła się stać wszechsłowiańska, inaczej bowiem, gdyby Moskale zajęli nasz kraj, będą wasz gniesz tak jak Polaków, którym narzucają wszechsłowiańską, t. j. ruską narodowość. Wasze interesa czeskie wasza idea narodowa czeska, to tylko prywatne interesa, a wszechsłowiański, t. j. ruski interes, to wasz interes ogólny. Co przedewszystkiem go sobie, jeśli połączywszy się z Moskwą nie

chcecie poznać się z knutem i Sybirem, coby wam wasze prywatne interesa, cele czeskie wypędził z głowy!

A podczas gdy jedni słowiańscy reprezentanci udają się o pomoc dla siebie do cara, do Moskwy, drudzy jakoś tej pomocy nie wierzą. Oto donoszą nam z Gałacu (tutro umieścimy korespondencję), że Białgarzy (tutro umieścimy deputację) do Paryża, do cesarza Francuzów, z prośbą by ich wziął pod swą protekcję, przy czem deputacja wiezie kategorię zbiorowe oświadczenie, że Białgarzy bezwarunkowo zgodzą się na warunki unow, którą cesarz francuzki w ich imieniu przedstawi Turcji. Zwrot ten w obecnej chwili zasługuje ze wszech względów na uwagę.

Delegacja nasza w Wiedniu miała już twarde orzech do zgryzienia, słuchając mowy prezydenta Giskry, mowy, wskrzesz duchem centralistycznym przejętej. Rozbiór tej mowy podamy jutro. Większość Izby kondemnatę polityki pojednawczej, wyrzeczony przez jej prezydenta, przyjęła oklaskami. Polacy milczeli. Ale nie będą milczeli, gdy ta sama większość tę samą kondemnatę zechce wyrecz w adresie.

Koło polskie w Wiedniu miało we wtorek zrana, jak donosi Debatte, drugie posiedzenie, na którym rozbiórano kwestję ugodę z Węgrami i elaborat komisji 67 sejmku węgierskiego. Niektórzy członkowie koła przyjęli na siebie misję, porozumieć się z innymi klubami Izby poselskiej. Nie mogli jednak tego spełnić, ponieważ polityczne ugrupowanie reszty stronnictw jeszcze dopiero się robi i się nie ukonstytuowało.

Dążności centralistów stanęły na przeszkodzie inne nsiłowania, które mają widoki utworzenia wielkiego, wpływowego stronnictwa, stronnictwa, które pozyska sobie niebawem sympatję powszechną. Że między Polakami, którzy obrali Ziemiańkowskiego przewodniczącym swego koła, a autonomistami zachodzi pewna jednakowość zapatrywania w kwestjach politycznych i że między nimi przyjdzie łatwo do porozumienia, to zdawało się z góry prawdopodobnym, a usiłowania w tym kierunku odniosły już pożądany skutek. Tak przynajmniej donosi Fremdenblatt.

Według telegramów z Zagrzebia Najj. Panie przyjęte deputacji sejmku chorwackiego, i polecił, by adres nadesłano pocztą. Reskrypt nadwornej kancelarii chorwackiej oświadcza, że sejm aż do nadejścia odpowiedzi na adres nie może odbywać posiedzeń, bo zwolony jest jedynie dla rozwiązania kwestji prawa publicznego. Mimo to posłowie upominają się o dyety, a deputacja wyjechała do Wiednia z adresem, nim jeszcze nadeszła do Zagrzebia powyższe postanowienie cesarskie.

Korespondent florencki Fremdenblattu pisze d. 18. maja: Obawiają się tu, czy p. Ratazzi

nie wszedł w stosunki, które politykę gabinetu włoskiego mogą związać z Igory; — słowem nie wątpią, że hrabia Walewski osiągnął zupełnie postannictwo swoje, które nie miało innego celu, jak tylko zawarcie tajnego przymierza zaczepno-odpornego między Włochami a Francją. Ani skarbowe niedostatki rządu włoskiego, ani niedostateczne uzbrojenie armii nie wstrzymywały Włoch, w razie wojny stanąć po stronie Francji, gdyż w takim razie Francja obowiązana byłaby zapłacić pewną sumę subwencyjną i postaralaby się o to, aby korpus posiłkowy włoski uzbrojony został w karabiny Chassepot.

W Hanowerze władze pruskie uwięziły wiele osób z powodów politycznych. Trzech bankierów przesłuchano na policji. Prusacy wietrzą ciągle agitację na korzyść strąconej z tronu dynastji hanowerskiej.

Ukazem carskim z d. 24. marca (5. kwietnia) radca kolegiatny Muchanow przydzielony do ministerstwa spraw wewnętrznych, zamianowany został zawiadującym sprawami duchownymi w granicach z nych w królestwie Polskim. Tak nazwano urząd ogłoszenie kościoła katolickiego w Królestwie.

Telegramy „Gazety Narodowej.“

Wiedeń d. 23. maja. Arcyksiężniczkę Matyldę, córkę arcyksięcia Albrechta, spotkało wczoraj nieszczęście; zajęły się na niej suknie, w skutek czego poniosła znaczne zranienie.

Berlin d. 22. maja. Król pruski podpisał przedwczoraj traktat londyński. Prawdopodobnie pojutrze nastąpi wymiana ratyfikacji. Provinz. Corresp. zapowiada energiczne kroki z powodu agitacji w Hanowerze, i mówi bardzo groźnie o królu i królowej hanowerskiej. W stolicy Hanoweru uwięziono radcę tajnego Stockhausena, który był przedtem posłem hanowerskim w Petersburgu.

Petersburg d. 22. maja. Przy sposobności bankietu słowiańskiego powiedział Rieger: Słowianie są rozrzuconymi członkami jednego ciała, walczącymi z śmiertelnymi nieprzyjaciółmi: Niemcami, Moskalami, Włochami i Tatarami, (a Niemce, i Moskali, p. r.) Zeszło teraz słonce wspólności słowiańskiej, które nam pokazuje, że przy wzajemnem wspieraniu się Słowianie nie tylko co do liczby, ale w rzeczy samej będą wielkim narodem.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

W sprawie projektu kolei koszycko-przemyskiej. Na oświadczenie pp. Czara hr. Męcińskiego, Zahuskiego i Golaszewskiego, umieszczone w Presse wiedeńskiej, a powtórzone w num. 111 Gazety Narodowej, z Sanockiego imieniem wielu obywateli tamtejszych następująca odpowiedź:

Oświadczenie rzeczono twierdzi, że koleja na Dukię, Węgry będą zbliżone do morza Północnego i Bałtyckiego, na Lisko zaś lub Sanok nie, oraz że Dukię jest żyła handlu europejskiego, na Lisko zaś lub Sanok ten handel rozwijać by się nie mógł, dalek jest linia ta napotyka na różne trudności, że musi ogromnie wzrósłaby wartość i wiele innych czyni jej zagorza, które znalazły wyraz mianowicie w artykule w Debacie umieszczonej, które były uciążliwym z podanego przez małutkie Towarzystwo memorandum przemawiające za linią przemysko-dukińską.

Trzy musimy oświadczyć, że więcej jak trzęsący czułości Sanockiego jest interesownym w koleji przemysko-koszyckiej, dolina Wiaru i Ostawy prowadzić się mającej, i że od nich również podanemu zostało memorandum w W. ministerjum we Wiedniu i Lesznie, wysyłające wywołali tej linii, z pocztemi podpisami obywateli ziemskich, miast i gromad. Linia ta jest bowiem pod każdym względem ważniejszą od linii dukielskiej, niema tych wielkich trudności do osiągnięcia, a wszystkie one mogą być omiędzone, nawet ten urojony 900 sążniowy, o którym artykuł wspomina. Jest przytem o szesć mil krótsza, a koszt budowy sześciu mil niepotrzebny i zbyteczny przez techników na 9 milionów obrachowany, wpływaby niekorzystnie na ustanowienie taryfy przewozowej oraz gwarancje procentów. Linia dolina Wiaru i Ostawy przechodzi okolicę przeszło 150.000 morgów najpiękniejszego lasu mającego, którego produkta dziś dla braku komunikacji za bezcen sprzedawane bywają, oprócz tego są inne surowce produkta do eksportu, które przy zaprowadzeniu kolei znacznie się zwiększą, a dolina Ostawy i Wiaru mogą zapewnić się wtedy rozlicznymi fabrykami, powstającymi na brzegach tych rzek szybkich, gdyż przemysłowcy nie omisszają korzystać z wyboronego spadku silnej wody i taniości materiałów.

Memorandum za linia dukielską przemawiające, wymienia fabrykę narzędzi gospodarstkich w Targowiskach i młyn kamień, oraz fabrykę rurek drenowych w Klimkówce, garnków w Jasienicy i t. d., jako ważne powody poprowadzenia kolei tamtey, ale my znamy te stosunki i nie życzymy sobie, ani nikomu takiej pomyślności, jaką miała fabryka w Targowiskach, która już oddawna ustala, a młynek przez trzy kwartały w roku jest prawie nieczynny, rurki zaś fabryki klimkówkiej używane w ogrodach u najbliższych sąsiadów do obstarwiania kłabików, oraz garnki jasieniennie nie mogą być powodem za tą linią przemawiającym.

Za dalekoby nas zaprowadziło poszczegółowe zbieranie twierdzeń w artykułach powyższych wyrażonych, powiemy tylko, że ze względów strategicznych, praktycznawiera linia na Lisko jest znana biuru c. k. kwatermistrzostwa, jest linią strategiczną w najznakomitszym znaczeniu tego słowa, której to zalety linia na Duklę nie posiada, owszem jest ona od Dukli nie posiada, owszem jest ona od Dukli wszędzie odkrytą i zagrożoną. Co do wzglę-

dów handlowych zaś wiadomo z dat statystycznych urzędowych W. ministerjum, iż z Węgier od lat siedmiu transportowano więcej wina, żelaza i t. d. na Lisko i Sanok niżmi drogami, jak bardzo dobrym gościńcem na Dukię, gdyż wszystkie te towary na Wschód po największej części wyprawdane bywają, cała zaś waga handlu Dukli i Dubiecka jest na Zachód, i właśnie w interesie tey okolicy leży, poprowadzenie bocznej kolei z Zagorza na Sanok, Krosno, Jasto do Tarnowa z długością mil 14, która boczna kolej jest niezbędną i potrzebną. Handlowe zalety linii dukielskiej chyba przez szkła powiększające wykryćby można w porównaniu z linią na Lisko, i leży ona tylko w interesie kilku osób nie zaś okolicy i kraju.

Co do względów technicznych wypracowanie i opisanie takowych z całą dokładnością W. ministerjum przedłożone zostało. Kolej projektowana nie idzie nad rzeką Ostawą, gdzieby się znaczne wrosty linii zachodziły, lecz boczna dolina w prostej linii do Turzańską, zamtańd za pomocą trzech bardzo nieznanych żalonów do Zagorza, gdzie dolinę Ostawy opuszcza. Prowadzenie to całe jest prawdziwie po mistrzowsku założone i właśnie to, czego tey kolei odmawiają, to jest pozostanie prowadzenie, posiada w wysokim stopniu, a dowiadujemy się właśnie, iż temi dniami komisja z Wiednia wyjechała miala, w celu sprawdzenia powyższych twierdzeń i technicznych wymiarów już uskuteczonych.

Czynności komitetu krak. Towarzystwa agronomicznego. Na posiedzeniu d. 26. marca zajmowano się następującymi sprawami: Po odczytaniu protokołu ostatniego posiedzenia, komisja, wyznaczona do przeprowadzenia korespondencji z członkami Towarzystwa, zalegającymi od lat wielu z należąciami od nich opłatami, przedkłada przygotowaną do tych dłużników odezwę, w myśl uchwały ostatniego ogólnego zgromadzenia, a mianowicie z żądaniem kategorycznej odpowiedzi: czy dłużnik życzy sobie pozostać nadal członkiem Towarzystwa lub nie? W pierwszym razie przesłać ma deklarację ściślego wypełnienia przepisów statutu, i porozumieć się stanowczo względem uregulowania zaległości; w drugim razie zwrócić dyplom i także uregulować zaległości, jak tego wymaga §. 14. statutu Towarzystwa. Odezwę tę komitet przyjmuje i rozestaje poleca.

Komisja, wyznaczona do rozbioru, przekazanego komitetowi uchwałą tegorocznego ogólnego zgromadzenia projektu, a raczej najyśli utworzenia biura komisowo-informacyjnego w biurowie Towarzystwa, przedkłada swoje zdanie: 1) iż nie może dopatrzeć się żadnej korzyści w urzędzeniu takiego biura w biurowie Towarzystwa; 2) iż z drugiej strony utworzenie domu komisowego dla interesów gospodarstworolniczych uważa za nader pożyteczne i pożądanę; 3) iż połączenie bezpośrednie domu tego z Towarzystwem rolniczym byłoby niepotrzebne i niekorzystne; 4) że natomiast obok domu komisowego potrzebne jest nieodwołnie utworzenie w Krakowie giełdy zbożowej; a zatem 5) iż obowiązkiem byłoby komitetu, wspólnie z Radą miejską i Izby handlową, bez zwłoki a usilnie starać się o utworzenie takiej giełdy; tym celem przeto 6) Komitet zechce wyznaczyć stałą komisję, której działywanie w tej sprawie poruczy.

W wywiązanej nad tym przedmiotem dyskusji, komitet zgadza się w głównej myśli z opinią komisji, a mianowicie iż ani biura komisowo-informacyjnego, ani domu komisowego nie można łączyć z Towarzystwem rolniczym; dlatego też uważa za stosowne połączyć punkt 1 z 3. w powyższem przedstawianym. Rozbiór tego przedmiotu daje pochop czł. kom. Langiemu do nader trafnej uwagi, iż głównym a zbawieniem zadaniem Towarzystwa rolniczego winno być raczej wspieranie wszelkimi środkami produkcji, w tym mianowicie kierunku, aby się nie tylko zwiększała, ale zarazem i korzyść przynosiła producentom: że zaś uregulowanie korzystnego obrotu powinno być z natury rzeczy zadaniem innych instytucji. Pomimo uznania wielkiej potrzeby domu komisowego, nie zapoznawo trudności jego założenia, bo przedewszystkiem dom taki wymaga znacznych kapitałów, aby mógł udzielać zaliczki na dostawione mu w komis produkta, bez czego w naszym nie przedstawiałyby rzeczywistych dla producenta korzyści. Członek komitetu, Szumatewowski, uznając wszelako słuszność tych uwag, przemawia za tem, aby i komitet z swej strony nie spuszczał z oka kwestji domu komisowego, ale owszem aby nie szczenił starań, utworzenie jego przyspieszyć i ułatwić mogącymi. Członek komitetu, Langie, uważa, iż dom komisowy, jakkolwiek wiele pożądan, nie tak pilnych wymaga starań jak giełda. Z tego powodu komunikuje odezwę do niego prezydium magistratu, wzywającą go na członka komisji, która na wniosek Izby i Towarzystwa rolniczego, ma się zająć projektem urządzenia w Krakowie tak zwanej Giełdy handlowej. Jakkolwiek komitet nie otrzymał jeszcze dotąd od Izby handlowej zaproszenia do wzięcia udziału w tych naradach, w oczekiwaniu wszelako rychłego nadejścia odezwę w tej mierze, dziś już deleguje z swej strony do pomienionej komisji członka komitetu, Langiego, Kirchmajera i sekretarza, którzy przed ostateczną decyzją winni będą odwołać się do zdania komitetu.

W dalszym ciągu dyskusji nad sprawozdaniem komisji, odnoszącej się do biura komisowo-informacyjnego, komitet w myśl propozycji, objętej punktem 6ym, zatwierdza w całym składzie dotychczasową komisję, przekazując jej obowiązki starania się o utworzenie w Krakowie giełdy zbożowej, a kwestją zaprowadzenia samego tylko biura informacyjnego w biurowie Towarzystwa, odracza do przyszłego posiedzenia.

Prezes zawiadania, iż od niedawna zawiązane w Krakowie towarzystwo lekarskie zgłosiło się do niego z prośbą o zezwolenie urzędzenia czytelnicy dla swych członków w sali posiedzeń komitetu codziennie od godziny 3 do 7 po południu, na co on ochętnie zezwolił, w nadziei że komitet również się do tego przychyli. Jakkolwiek komitet niema nic przeciw temu do nadmienienia.

Pani Karolina Klein w Wełdzierzu, wynalazczyni i właścicielka wywileju na wyrób masy powietrznej i wodotryskającej do pokrywania drzewa, żelaza, szkła, murów i t. p. zanoszą prośbę a) o nadstrzeżenie jej obustalunków, b) o wsparcie kapitałkiem kibulstanku z r. na założenie fabryki, c) o udzielenie funduszu na podróz na wystawę paryską. Z powodu stanu obecnego funduszu Towarzystwa, komitet widzi się być zmuszonym pozostawić tę prośbę bez odpowiedzi.

Z Wrocławia donoszą dnia 21. b. m., że ceny wełny podskoczyły tam nagle bardzo znacznie, bo prawie o 10 tal. na cetnarze cłowym.

Nowa moneta zdawkowa moskiewska. Ministerstwo finansów w Petersburgu każe bić teraz nową monetę miedzianą, której wartość ma wynosić 50 rs. z jednego pudła (40 funtów) miedzi.

Część urzędowa.

Edykt. Sąd krajowy we Lwowie wzywa posiadacza zagnębionej asygnaty kusewej banku anglo-austriackiego z daty 5. listopada 1866 na 100 złr. i imię Ludwika Cieleckiego wystawionej.

W Zakładzie, powiatu brzeskiego, powstanie od dnia 1. czerwca ekspedycja pocztowa.

Przyjechali do Lwowa d. 23. maja

Pp. Kutkowski A. z Hawłowic, Szymanowski S. z Bojaniec, Wartarowski A. z Surcikowa, Jorkasch A. z Czerniowiec, Stojowski S. z Rzeszowa, Blaschke A. z Sambora, Agopszyc K. z Trofanówki, Janocha A. z Strzylicz, Korwin A. z Polski, Mokrzycki D. z Żydaczowa, Sozański A. z Sambora.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Table with 2 columns: W. A. and Zł. c. containing exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and banknotes.

Kurs lwowski.

Table with 2 columns: W. a. and Zł. c. containing exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and banknotes.

Wiedeń 21. maja.

Table with 2 columns: W. a. and Zł. c. containing exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and banknotes.

Table titled 'Pożyczki loteryjne.' containing financial data for various lottery bonds and interest rates.

Table titled 'Listy zastawne.' containing data for pawn tickets and interest rates.

Table titled 'Akcje banków i przem.' containing data for bank and industrial shares.

Table titled 'Kursa zagraniczne.' containing international exchange rates for various locations.

Table titled 'Warszawa 21. maja.' containing financial data for Warsaw.

Table titled 'Pociągi na kolei żelaznej Karola Ludwika.' containing railway schedule information.

Table titled 'Pociągi na kolei żelaznej Lwowsko-Czerniowieckiej.' containing railway schedule information.

Świeża RBYNDZA węgierska już nadeszła do handlu KAROLA BALLABANA.

1859 1-2

Ogłoszenie!

Adminstracja zakładu hr. Skarbka zamierza uskuteczyć w r. 1867 przy budowie instytutu w Drohowiezu w drodze przedsiębierstwa, roboty murarskie, ciesielskie, stolarskie, ślusarskie, lakiernicze, blacharskie i zblaskie, niemniej też dostarczenie materiałów ceglanych...

Zawezwanie.

Nie otrzymawszy żadnej odpowiedzi na kilkakrotne wezwanie, jako też na list z dnia 18. b. m. 1867 za receptą posłany, wywam P. Maurycego Fejrycha aptekarza w Podhajcach do uiszczenia się z m. j. należności w kwocie złr. w. a. 115 85 ct. pozostawiając termin zaplaceniu do 3. b. m. w razie przeciwnym zmuszony będę kroki sądowe przedsięwziąć.

Lwów c. 11. maja 1867. J. Płatkowski.

Podaje do publicznej wiadomości, że weksle, kursujące we Lwowie pod moim imieniem, a miaowicie: Amelii hr. Stadnickiej, są fałszywe, nie biorę więc za nie odpowiedzialności i płacić takowych nie będę.

1841 2-3 Apeliia hr. Stadnicka.

APTEKA w Chodorowie przy kościele lwowsko-czerwonickiej z domem lub bez niego do sprzedania bliższą wiadomość listami franco tamże.

Zawiadomienie!!!

Byrekcja Towarzystwa B. atniej pomocy Akademików-Polakow w Pruszkowie. podaje do publicznej wiadomości, że od dnia 15. października 1867 r. będzie miała do rozporządzenia fundusz na utrzymanie jednego studenta na tejszej akademii rolniczej. Kandydaci chętni uzyskać wyżej wymienioną stypendyją, zgłoszą się najpóźniej do dnia 15. lipca r. b. przez listy frankowane na ręce prezesa, który z bliższymi warunkami kandydata obznajomi.

Dyrekcja Tow. Bratniej pomocy. Prezes: Sekretarz: Kni ator: Tadej Kaniowski. Kar. Goriard. Ad. Brunyey. Protektor: Settagast, radca ekonomiczny, dyrektor akademii. 1837 2-3 Pruszkow w Górzym Niz. zku w maju 1867.

ESSENCJA

Salsaparyli Colbert.

Jeden z najdawniejszych i najskuteczniejszych środków roślinnych, krew czyszczących w chorobach sekretnych syfilistycznych, zanieczyszczeniu krwi i wyrzutach na ciele. Metoda użycia dołączona w polskim języku. Cena flaszki 2 złr. 80 cent. za opakowanie 20 cent. Dostać można we Lwowie jedynie w aptece Z. RUKERA. 1551 10-32

Wszystkie gatunki świeżych naturalnych mineralnych WÓD,

napelnianych 1867 roku, otrzymaliśmy wprost z zakładów źródłanych akoteż i dalej co tygodnia świeże przysyłki nadechodzić będą. Sprawdzając znaczne transporta wód bezpośrednio z zakładów źródłanych, ustanowiliśmy ceny jak najtańsze, które przy większym kupnie stosownie niższe będą.

Cenniki można w każdym czasie otrzymać. 1796 3-6

J. F. Kleina W^a i Gebhardt pod Niebieska gwiazda l. 233 m.

PIGULKI Z ROŚLINY MATIKO PP. GRIMAULT ET Cie APTECZARNI PARYŻU

Pigulki te niezawodnie skuteczności przeciw wszelkiego rodzaju rzerzaczkom, łączą w sobie esencję Matiko i balsam kopajwy, nie mają najmniejszej a tak odrażającej woni kopajwy i nie sprawiają odbijania się i dla tego to poszukiwane są przez lekarzy. Szparycowanie z Matiko jest niezawodnym środkiem na też słabości dla osób, które wolać leczę się środkami zewnętrznymi, jak przyjmować lekarstwa. Każdy flakonik opatrzony jent podpisem Grimault et Co. 1533 11-15 Dostać można: We Lwowie w aptekach pp. P. Mikolascha, Berlinera i Rukera; w Brodach w aptece p. Franzosa; w Poznaniu w aptece p. Elsnera; w Warszawie w składzie materiałów aptecznych pp. Galle i Mrozowskiego; w Krakowie w aptekach pp. Bruno Micyńskiego i Redyka, i w aptece p. Schaitera w Rzeszowie.

Ważna dla Rodziców i Nauczycieli!

Wiazanka dla pilnych i grzecznych dzieci, zawierająca powiastki, wiersze i opowiadania przez profesora Chmielewskiego, obejmująca 254 stronic, ozdobna 3 drzeworytami, opuściła prasę. Cena jednego egzemplarza 1 złr. w. a. — Główny skład utrzymuje księgarnia D. E. Friedleina w Krakowie. 1-27 2-5

JERZY PACALI, nauczyciel tańców,

uwiedania szanowną publiczność, że udziela w domach prywatnych, jakoteż w swoim pomieszkaniu lekcje wszelkich towarzyskich, narodowych i solo tańców w sposób najłatwiejszy. Na żądanie wyjeżdża też na prowincję, podczas kursu letniego. Bliższa wiadomość przy ulicy wyższej ornamińskiej l. 123 domu pana Olszewskiego nad urzędem meumicyjnym 2. piątro. 1850 1-2

Dla właścicieli gorzeli.

Nieję podpisany właściciel gorzeli mianera z ramienia pana Jozefa Halskiego, technika w Manastryszkach, gorzelnika który zacierając podług przepisu Halskiego jedną tylko kaski i mając do fermentacji czasu od 10 do 18 godzin dał wydatki zupełnie zadowolające następują: 1. Z korcei kartofeli nie zużycie zdrowych, z dodatkiem 15 funtów siodu i do Wałowicy po 13 kwartokowity i 2. z samego sroowcu ze siodem po 5 garncykowity z celnara. Czerwieka d. 20. maja 1867. 1850 1-1 Napoleon Raciborski.

Posiadłość ZIEMSKA

w obwodzie kołomyjskim, odległa o 1/4 mili od stacji kolejowej w Sniatynie, zajmująca 900 morgów obszar ziemi dobrze uprawnej jest z wolnej ręki do sprzedania lub wydzierżawienia pod warunkami dogodnymi. Bliższa wiadomość przy ulicy Pojezuickiej pod l. 149 1/2 na 2. piętrze, drzwi nr. 1. 1824 3-3

Słabości pierstowe,

angina, grypa, koklusz, dychawica, zapalenie gardła, leczą się radykalnie przez użycie

SYROPU FENICKIEGO VIAL,

wypróbowanego w szpitalach paryżkich i zalecanego przez najwybitniejszych lekarzy Francji i zagranicą.

W dowód czego cytujemy następujące listy, pisane do wynalazcy przez sławnego powieściopisarza Aleksandra Dumasa i sławnego kompozytora Rossiniego:

"Kochany panie Vial! Jestem wyleczony z anginy. Paniński Syrop fenicki wysławił mi największe dobrodziejstwo, a jeżeli nie biorę go więcej z potrzeby, to biorę go z powodu uznania. Szczerze życzyłwsi Aleksander Dumas."

"Mój dobry przyjacielu! Jestem wyleczony z mego dawnego kaszlu. Syrop Twój fenicki jest prawdziwym feniksem. Przesłaj mi tegoż trzy lub cztery flaszki. Rossini."

Cena flaszki 1 złr. 80 ct. Opakowanie 20 ct. Sz. kupujący raczą żądać na każdej flaszce podpisu: E. Vial.

Skład we LWOWIE jedynie w aptece RZ. UKERA. 1548 10-12

Kapeluszy słomkowych.

Ta okazowa rozsyłka ma jedynie na celu powiększenie ilości odbiorców mojej nowo założonej 1680 6-10 FABRYKI KAPELUSZY SŁOMKOWYCH. Jestem przekonany, że każdy obejrzawszy okazowe kapelusze, dla ich pięknej rozmaitej formy, jakości, a szczególnie dla ich niskiej ceny, spowodowanym będzie zaszczytć mnie swemi dalszemi poleceniami.

B. Fried, Wien Stadt Adlergasse Nr. 1. Za opakowanie w pudełkach drewnianych, przy tuzinie rachuję 60. ct., przy 1/2 tuzinie 50 ct. Kapelusze słomkowe przyjmują się do prania i przerabiania.

Dr. Fryderyka Lengil'a Balsam brzozywy.

Jedynie sam ciecz brzozywy, mający właściwość i roślinne, który płynie z brzozy, nawiercony jest od niepamiętnych czasów najwybitniejszym środkiem upekiania płci; tembarzid tedy, sok rzezcany podług przepisu wynalazcy prezentowany na balsam, uzyskuje dopiero prawie skutecznego cudowną. Natarszy np. o wieczornej dobie twarz lub inne miejsca balsamem, już z najbliższym porankiem osypuje się prawie nieopatrzenie laska, płeć zaś nabiera przeczyszczającej białości i delikatności.

Balsam ten wygląda zamarszczki i wyrzuty na twarzy, twarz nabiera żywości młodzieńczej, białości i delikatności, balsam ten usuwa także szybko piegi, liszaje, znaki z urodzenia, czerwoność nosa, węgry i wszelkie nieczystości skórne.

Jedna flaszka wraz z przepisem użycia kosztuje 1 zł. 50 cent. Przesyłając pocztą pobiera się za opakowanie od każdej sztuki 20 cent., od każdej następnej 5 cent.

Skład we Lwowie w ZYGMUNTA RUKERA, aptekarza pod srebrnym orłem przy ulicy Krakowskiej. 1599 (5-12)

KRYNICA.

Wielki dom gościnny pod „Trzema Rozami" T. Seif-rtia, obok nowych łazienek położony, na sposób zagraniczny w wszelkie wygody zaopatrzony, z dniem 15. maja otwartym zostaje. Poleca się osobom przybywającym do Krynicy. 1751 3-3

PASTILLES ET POUVRE DU Dr BELLOC

Raport potwierdzony przez Akademię Medyczną w Paryżu uznaje, że osoby cierpiące na bólki i trzewia przez użycie Wegla Doktora Belloc zapobiegły w przeciągu dni kilku najdotkliwsiemu cierpieniu. Środek ten sprzedaje się w proszku i w pastylkach. Leczą zatwardzenia najoporniejsze, a szczególnie nieoceniony jest ze względu na swe własności absorbcyjne i jako jeden z najskuteczniejszych środków na choleryę.

SKEAD 1013 we Lwowie w aptece pana Piotra Mikolascha. 15-3

Wody mineralne

tegorocznego nalewu z zdrojowisk krajowych i zagranicznych, Sól morską do kąpiel

1830 poleca 2-4 Ignacy BOCHNAK Lwów m. p. l. 161.

Zarząd Zakładu zdrojowisk lecarskich w Żegiestowie

pragnąc szanowną Publiczność, jakoteż i niemniej p. lekarzy, bliżej obznajomić z obecnym stanem i skutecznością tychże zdrojowisk, zawiadamiamy umiejsczem, iż idąc za radą komisji balneologicznej, z grona Towarzystwa naukowego wyadzonej, do zięcia się nowym rozbiorem chemicznym wód mineralnych żegiestowskich, uprosił znanego zaszczycenie w kraju i za granicą z prac szych chemicznych W. p. Aleksandrowicza, który też zjechałszy w miesiącu Wrześniu roku zeszłego na miejsce, po zbadaniu jakościowem obu zdrojowisk, Anny i Marji, przekonał się, iż zupełnie są jednakowe, zawierając te same części składowe, i że różnicę między nimi stanowił jedynie tylko lekki ciężar gatunkowy, a to z powodu domieszania się do nich mniejszej lub większej ilości obcej wody słodkiej. W skutek takowego przekonania zaprojektował, aby po zniesieniu dawniejszej oprawy, jednej drewnianej ze zdrojowiska Anny, a drugiej żelaznej ze zdrojowiska Marji, i po oddaleniu wód obcych do obu zdrojowisk dopływających, oraz po pogłębieniu źródeł prze-zto o jedną stopę, oba razem z sobą połączyć i utworzyć jeden zdroj obfitszy, ujęty w kształt i ozdobną oprawę z granitu; co też wszystko niebawem już w połowie Stycznia r. b. pod auspatwem kierunkiem W. p. Aleksandrowicza zupełnie wykonano.

W skutek takowego urządzenia Zdroju nadzwyczaj wielkie osiągnięto korzyści, albowiem: 1) przez obniżenie odpływu w blisko o jedną stopę, uzyskano sześć razy więcej wody na kąpiele, niż dawniej; 2) z powodu odciążenia wód obcych stała się woda mineralna żegiestowska znacznie żmożniejszą w składniki, mianowicie w żelazo, którego o 1/4 więcej zawiera niż pierwej; 3) obfituje teraz w nierównie większą ilość wydobywającego się z niej gazu: kwasu węglowego; siowem, można już teraz według zdania W. pana Aleksandrowicza, mineralną wodę żegiestowską śmiało polecić do najsilniejszych wód tego rodzaju, i to nie tylko krajowych, lecz nawet i zagranicznych, albowiem zawiera ona dwa razy tyle żelaza, co woda krynicka.

Wypački ścisłego rozbioru chemicznego rzeczonej wody, dokonanego przez W. p. Aleksandrowicza, wkrótce drukiem ogłoszone zostaną.

Zarazem podaje Zarząd Zakładu zdrojowisk lecarskich w Żegiestowie niniejszem do wiadomości, iż wody żegiestowskiej, tuż po nowem uporządkowaniu źródła, świeżo i starannie nalewanej, dostać można tak na miejscu w Żegiestowie, jak też niemniej w składach, w których do tej pory takową sprzedawano. 1710 3-3

Rurki przeciw Astmie aptekarza Levasseur,

aczą rychło i niezawodnie najuporczywsze estyny. — Dostać można w Paryżu u wynalazcy przy ulicy de la Monnaie 19, w Warszawie w składach materiałów aptecznych WW. panów Galle i Mrozowskiego. we Lwowie wyłacznie w aptece Wgo. Piotra Mikolascha. 1526 25-48

ODEZWA.

Na podstawie uchwały ogólnego zgromadzenia z dnia 22. stycznia 1863. Wydział Towarzystwa ku podniesieniu chowu koni postanowił zarządzenie stałego zakładu we Lwowie do sprzedawania koni publicznej licytacji, oraz pożywania powozów, szorów, siodła i t. p. przyrzadów.

Pierwszą tego rodzaju licytacja odbędzie się 18. i 20. Czerwca r. b. wobec komisji, wysadzonej z grona Towarzystwa chowu koni.

Prawo brania udziału w dostarczaniu koni i przedmiotów wyżej określonych, przysługą każdemu, wszakże tylko za biletem, podjętym w kancelarji Towarzystwa.

Interesowani zgłaszają się do kancelarji Towarzystwa (ulica Szeroka l. 10^a) najpóźniej do 7. Czerwca, ponieważ tego dnia zamykają się zapisy i wykazy, które następnie drukiem ogłoszone będą.

Wstęp na plac licytacji wolny za biletem bezpłatnym w kancelarji Towarzystwa wydanym.

Wydział Towarzystwa liczy na żywy współdziałanie tem bardziej, że znaczne niższenie cen na kole Karola Ludwika do transportu koni, jest zapewnione za wdaniem się Towarzystwa, co powinno zachęcić kupców zagranicznych.

Od Wydziału Towarzystwa ku podniesieniu chowu koni. Lwów 1. Maja 1867. 1810 3-3

Komitet założycieli

e. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego Banku hipotecznego, ma zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, iż na żądanie wieln gmin i korporacyj, termin subskrypcji na akcje przeżłuzony został do dnia 3. czerwca 1867 r. Do tego więc terminu przyjmowana będzie subskrypcja na akcje e. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego Banku hipotecznego, tak w biurze komitetu założycieli we Lwowie, przy ulicy Długiej pod l. 39, jakoteż u osób i w urzędach i zakładach do przyjmowania subskrypcji pierwiastkowo upoważnionych.

Lwów 23. maja 1867 r.

1853 1-3

Na dniu 13. i 14. czerwca

początek ciągnięcia przez państwo zagwarantowanego brunswickiego losowania sum, w którym następujące do wygrania sumy ciągnięone będą:

Talarów 100.000, 60.000, 40.000, 20.000 2 po 10.000, 2 r. po 8.000, 2 po 6.000, 2 po 5.000, 2 po 4.000, 1 raz 3.000, 5 po 2.000, 4 r. po 1.500, 95 r. po 1.000 i t. d. Najniższa z wygranych pokrywa wkładki wszystkich klas. Wiadomo powszechnie iż firma moja jest

najszcześliwszą,

Świeżo wygrano u nas na dniu 15. kwietnia b. r. główną wygrane w kwocie 40.000 tal. na nr. 24.857,

tużież na dniu 2. maja b. r. Premię o 61.000 tal. na nr. 27.231,

które natychmiast wypłacono. Los oryginalny kosztuje 8 złr., połowa 4 złr. jedna czwarta losu 2 złr. w. a.

Upraszamy o jak najrychlejsze zamówienia z prowincji, takowe zaś rozesłane będą po nadesłaniu należytości jak długo wystarczy losów porządkowo, i zachowaniem tajemnicy co do porządkowej liczby. 1855 1-3

Adolf Lilienfeld & Comp. Bank- & Wechselgeschäft, HAMBURG.

Konkurs.

Celem obsadzenia dotychczasowej posady lekarza miejskiego doktorem medycyny, z roczną płacą 200 złr. w. a., rozpisyuje się niniejszem konkurs z terminem do dnia 15. Czerwca t. r. Ubiegający się o te posady zechcą w powyższym terminie swe polnania przy zięczeniu dyplomu Doktorskiego i dowodu znajomości języka polskiego do Urzędu Kamery miasta Tuchowa przesłać. 1818 3-3 Tuchów dnia 4. maja 1867. Naczelnik gminy Krogulski.

Dobra Petlikowce z przyległościami, miła od Buczacza, przy gościńcu murywanym

leżące, mające 1540 morgów pola ornego, 169 morgów łąk i pastwisk, 600 morgów lasu, przynoszące rocznego czyszu dzierżawnego 10.000 złr. w. a. są z wolnej ręki z pozostawieniem połowy peny kupna przy dobrach, do sprzedania. Bliższą wiadomość powziąć można w kancelarji adwokata dra Malinowskiego we Lwowie, przy ulicy głównej Krakowskiej pod l. 147 m. 1840 2-3

Handel J. S. JÜRGENSA we Lwowie, przy ulicy Halickiej, poleca jedyny i w wielkim doborze zaopatrzony 1801 3-8

Skład obić papierowych,

z pierwszych fabryk R. i B. Sieburgera w Pradze, Sperlina i Zimmermana w Wiedniu, po cenach stałych fabrycznych. Zwój jeden 13 1/2 łokcia długości i 18 cali szerokości od 20 kr. do 5 złr. i wyżej. Pozłacane lub imitacje naturalnego drzewa, przedstawiające sztukaterje do ozdób sufitynych. Znacny wybór storów do okien a mianowicie: płócienych, patyczkowych sztych, w różnych rozmiarach, żaluzje drewniane, lakierowane na biało lub zielono, na taśmach do podciągania i spuszczenia, po cenach najumiarkowańszych. Na zamówienia wyrabiają się w fabryce urządzonej przez powyższą firmę przy kryciach i sztychach precykwów na stoły. Magazyn wybornych towarów galanteryjnych tak krajowych jak i zagranicznych. Albumy na fotografie, perfumy angielskie, prawdziwa woda kolońska i wszelkie potrzeby toaletowa, portmonetki, pugilaresy, teki na papiery, toalety, kufry i torby do podróży, i t. p. Wszelkie przybory do pisania, rysowania i malowania, obrazy malowane i staloryty. RAMY złoczone w listwach, politerowane, tudzież rzeźbione wyroby z naturalnego drzewa, metalowe w różnych rozmiarach. Zamówienia na prowincję będą w jak najkrótzym czasie starannie wykonane.

PIGULKI BLANCARDA

ŻELAZISTO-JODOWE NIEPODLEGAJĄCE ROZKŁADOWI potwierdzone przez paryską akademię medyczną w r. 1850, upoważnione przez komitet lecarski w Petersburgu.

Zamieszczone w formularzu prawnym czyli kodeksie aptekarskim francuskim. Sprawdzono i doświadczone w szpitalach francuskich, belgijskich, tureckich i t. d. i t. d. Łącząc w sobie własność Jodu i żelaza specjalnie i szczególnie używają się przeciw słabościom skrofulicznym, narosłom, upławom, wrzodom zinnym, w początkach suchot, jak również we wszelkich wypadkach, gdzie idzie o oddziaływanie na krew, bądź dla przywrócenia jej obfitości, bądź dla wywołania i uregulowania jej nerwodycznego odpływu. Ożywiająca cały organizm, wzmacniają kompleksie słabowite, wagiła i wycieńczona.

Uwaga. Jedną żelazny nieczysty, alho taki co ulega rozkładowi, jest środkiem lecarskim wątpliwym i drażniącym. Jako dowód czystości i autentyczności Prawdziwych Pigulek Blancarda wymagają należy, aby każdy flakonik nosił pieczętkę ze srebra reakcyjnego (argent reactif) z podpisem własnościnnym, jak obok.

Prózę tego, dla uniknięcia niebezpiecznych środków fałszowanych, które pod znakiem mej fabryki się ukrywają, należałoby się odwołać do dobrej wiary i sumienności sprzedawczych, czy pigulki Blancarda przez nich sprzedawane są istotnie prawdziwe. — Skład we Lwowie jedynie w aptece Piotra Mikolascha. 1526 12-16.

Kąpiele siarczane w LUBIENIU

trzy mile od Lwowa, a jedną milę od stacji kolei żelaznej w Gródku oddalone, otwarte będą

dnia 20. Maja 1867. 1782 5-6